

Ron en Marja restaureren woning walvisreder De Rijp

Droomhuis in de Eilandspolder

Toer door Noord-Holland en bezoek De Rijp, 'het beste dorp in Holland' volgens Leeghwater, de grote man achter de drooglegging van Schermer, Beemster en Purmer. De Rijp met een dorpskern die één groot monument is. De Rijp: woonstee van Ron Geerlings en Marja Out, die in het 17e eeuwse De Arend het huis van hun dromen vonden.

ZIJAANZICHT HUIS DE AREND.

HUIS DE AREND IN DE RIJP.

HOUTSNIJWERK IN DE VOORKAMER.

Jarenlang woonden Ron en Marja in een prettig optrekje aan een prachtige singel in Alkmaar. Niets mis mee, maar het ultieme verlangen ging toch uit naar wonen buiten.

Naar rust, natuur, leven op de basisvoorzieningen in de buurt. Dat vonden ze in De Arend in het pittoreske De Rijp, waar de beroemde Leeghwater in 1575 werd geboren.

De Rijp behoort tot de vijf dorpen in de Eilandspolder, in de 17e eeuw voor de drooglegging gesitueerd tussen Purmer en Schermer. Het huis was oorspronkelijk eigendom van een walvisreder. Nu namen twee onderwijzers er hun intrek. Het duurde geruime tijd voor het duo toekwam aan eigentijds woongenot.

Het huis, een houtskeletbouw-woning met klokgevel, stamt uit circa 1675. Dat jaartal kwam tevoorschijn na dendrologisch onderzoek op de kopse kanten van balken die werden vervangen tijdens de verbouwing. De laatste grondige opknabbeurt dateerde uit de jaren zestig,

toen de plaatselijk bekende architect Cornelis de Jong er in trok. Hij maakte van De Arend en het ernaast gelegen huis een woning met bedrijfspand. De Arend verkeerde destijds in kimmervolle staat. De Jong heeft het bijzondere onderkomen liefdevol gerestaureerd.

Terug restaureren

De nieuwe bewoners verwachtten van meet af aan dat enige verbouwing noodzakelijk zou zijn. Ron en Marja wilden het huis in ieder geval terug restaureren naar de 18e eeuwse staat. Vooral omdat veel originele elementen nog aanwezig waren.

Een van de gestelde doelen was de dragende constructie in de achterkamer weer in het zicht te krijgen. Van de balken was alleen de onderkant van de sleutelstukken nog zichtbaar. Omdat het plafond minstens 50 centimeter voor het bovenlicht in de achterkamer hing, wisten de nieuwe bewoners dat er dikke balken onder zaten. Toen het plafond eenmaal verwijderd was, bleek het houtskelet in erbarmelijke staat te verkeren. Ron en Marja riepen de hulp in van de gebroeders Witteman, specialisten in het restaureren van 17e en 18e eeuwse panden. De broers beschikken over veel expertise op het gebied van vooral houtconstructies. Beiden zijn opgegroeid in een molen en hebben na hun beroepsopleiding veel praktische kennis geleerd van hun vader.

Aanpak

Stefan en Johan Witteman hebben de hele restauratie van De Arend op zich genomen. Zij vernieuwden de vloerconstructie, net als het elektra en de aan- en afvoer van water en gas,

HANDGEMAAKTE KEUKEN IN HET ACHTERGEDEELTE.

maar deden dat wel met een scherp oog voor authentieke details.

Alle muren zijn gestript. Met uitzondering van de houten sierwand die in de voorkamer de afscheiding vormt tussen salon en alkoof. Deze wand is voorzien van 18e eeuwse houtsnijwerk.

Ook het houten cassetteplafond in de salon werd aangepakt. De muren zijn voorzien van isolatie en de geschaafde delen van gewaterd grenen van verschillende breedtes. In het achterhuis is een van de wanden bekleed met grenen delen met een schildering, afkomstig uit een boerderij uit Nieuwe Niedorp. De circa 150 jaar oude voorstelling bevat potten met bloemen, vogels, vlinders, een 'tronie' (gezicht met woeste uitdrukking - red.) en guirlandes.

Keuken

Een nieuwe keuken werd geplaatst met gebruik van oude technieken en materialen. Door de 18e eeuwse hardstenen gootsteen, het pomphuis met pompkraan en het hardstenen aanrechtblad ademt de keuken het tijdsbeeld van ongeveer 1900.

De vloer is voorzien van gewaterde eiken delen van verschillende breedte. De delen zijn volgens 17e eeuwse principes niet verlijmd, maar met taaie nagels in de balken gespijkerd. Stefan Witteman, niet alleen timmerman maar ook smid, heeft alle scharnieren voor de keuken gesmeed, evenals de nagels voor de vloer.

Tegelwand en plint

Toen de wanden in de salon waren gestript, kwam er tot

ieders verrassing een volkomen gave tegelwand tevoorschijn met 17e eeuwse witjes en een plint van paarse tegels met een motief van acanthusbladeren.

Die acanthusbladeren, een veelvuldig gebruikt motief in oude panden, komen ook terug in de wand met houtsnijwerk tussen salon en alkoof. De schouw die in de voorkamer stond, was eveneens aan vernieuwing toe. Het schouwdeel was van gips en dateerde uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Het zwart marmeren manteltje (uit de jaren '30) bleek zwaar beschadigd. Enkele delen lieten los en er zaten scheuren in het rookkanaal, waardoor niet gestookt kon worden.

Schouw

Met hulp van Marcel Verkuijl van Ambiance Natuursteen, specialist op het gebied van antieke schouwen, werd een grijs marmeren schouw met acanthusmotief uit de 17e eeuw gevonden en gemonteerd, met steun van hardenbouwer

NIEUW VERVAARDIGDE SCHOUW IN DE VOORKAMER MET EEN ANTIK 17E EEUWS WESTFRIES HARDSTENEN GEDEELTE.

WAND VAN DELEN MET BESCHILDERING IN DE ACHTERKAMER. ORIGINEEL UIT BOERDERIJ IN DE BEEMSTER.

MONTAGE 17E EEUWSE SCHOUW.

Boddeke uit Twello.

Door het rookkanaal kwam een dubbelwandige pijp, zodat het nu weer veilig stoken is. Stefan Witteman heeft vervolgens een 17e eeuwse houten schouw rond het rookkanaal gemaakt. Een betegeling met witjes, een haardplaat met engelen uit dezelfde tijd en gekleurde plavuizen maakten de haardset compleet. Boven de schouw kwam een spiegel met een kuif en hoekversieringen met, passend in de stijl-kamer, opnieuw het acanthusbladmotief. Het plaatje wordt compleet gemaakt met de 19e eeuwse kristallen kroonluchter, die al in bezit van de bewoners was en hetzelfde motief heeft.

Kleuren

Broer Johan Witteman heeft al het hout geschilderd. De gebruikte kleuren zijn deels terug te voeren op oude verfresten. Het geel in de keuken zat op de balken in de alkoof (die balken zaten ook onder een verlaagd plafond en kwamen er gaaf onder vandaan - red.) en het groengrijs op de balken is nagemaakt naar de kleur die er oorspronkelijk op zat.

De begane grond is inmiddels zo goed als klaar, maar ook de eerste en tweede verdieping zullen mettertijd gerestaureerd worden. Het slotakkoord van de eerste opknabbeurt moet dit voorjaar klinken. Dan wordt door de gebroeders Witteman een nieuwe schuur gebouwd, passend bij het karakter van het gerestaureerde woonhuis. www.stefanwitteman.nl en www.ambiancenaatursteen.nl